

Češčenje sv. Notburge se je po l. 1735 razširilo iz Tirolske tudi k nam. Sliko svetnice je dobil iz Tirolske grobeljski graščak Franc Bernard grof Lamberg. Takratni mengeški župnik Šiferštajn pa je dla sliko obesiti v grobeljsko cerkev. Češčenje te svetnice se je zelo razširilo, ko je razsajala živinska kuga. L. 1739 je poslal briksenški škof v Groblje relikvijo svetnice, ki se še sedaj tu hrani. Zaradi romanja je postala c. premajhna, zato so jo začeli prezidavati l. 1740 (okrog). V novi cerkvi je dobila svetnica poseben oltar in posebno kapelico, ki stoji na levi strani ladje. Ima Jelovškov slikan oltar. Slika Notburge je preprosto delo. V ozadju je upodobljen grad in cerkev. Po cesti iz gradu gre svetnica, slikana v minajturi. V sredi slike pa stoji velika Notburga v noši tirolskih deklet iz sr. 18. stol. Ob pasu ji visijo ključi, v eni roki drži križ, v drugi pa daje kruh hromemu beraču. Za beračem je košara s kruhom in sodček, zadaj je govedo. Na levi sedi revež ter mati z otrokom in dečkom. Po gričih v ozadju je več majhnih prizorov in v oblakih svetničin srp. Latinski napis pravi, da je Notburga patrona revežev in živali. Ob tronu stojita kipa Ignacija in Franca Ksaverja. Vso kapelico je ^eJepvnšek poslikal s slikami iz življenja svetnice. Pred slavolok v kapelico je naslikan pogrebni sprevod svetnice. Voli brez vodnika peljejo krsto. V ozadju stopajo duhovnik z ministranti.

graščakom in pogrebci. Leva slika kaže svetnico, ki daje revežem kruh. Sliki je pristavil otroka, ki jesta. Desna slika pa kaže, kako angeli pokopavajo truplo svetnice. Deček in deklica jokata.

Na stropu so 3 slike- srednja kaže svetnico v nebesih, ki kleči pred sv. Trojico. Na levi je upodobljen grad, pred njim pa graščak in graščakinja ki podita svetnico iz gradu. Simbolična otroka jokata. Desna slika pa kaže kako graščak spet sprejme svetnico v grad. V ozadju kmečka hiša z družino, ki žaluje nad izgubo svetnice. Tudi tu simbolična otroka, ki se smejeta. Deklica s kapico pritiska k sebi krožnik, deček s slamnikom drži v rokah sadje. Na ušesa si je obsil češnje.

Slika: Tirolska slika sv. Notburge v Grobljah.

J. Veider, Pod "rintavci, I., št. 20, 20.9.1940.

" Sv. Notburga v Grobljah", str. 2.

Kronika v ž.c. v Mengäu : zvonovi - 1869 trije zvonovi, vse vzeli, po 796 4
424, 246 kg.

Stele, XL, 27.10.1926, str. 44' - 47'.

Cerkev dolga 10m. Ladja: široka 9.25m, prezbitერიj dolg 8.05, šr.6.25m, slavolok 4.50

Zvonovi 3 bronasti. Veliki : reljefi sv. ^{Mohorja in Fortunata} Stefana in sv. papeža, Urban, Klement(?). Napis: Strjane tovarne in livarne Ljubljana, št.449, 1922.

Svetovni srd je prednika ugrabil, a mene žar ljubezni vlil: Da v božji hram bi glas moj klical, vabil, oznanjal mir in up na raj budil.

Srednji: Strjane tovarne in livarne Ljubljana, št.450, 1922, sv. Jožef.

Manjši: Kristus na križu, Marija in Janez, Marija z detetom in sv. Florijan. N^o880 opvs Antonii Samassa Labaci 1851.

Ob fasadi na levi zvonik, ki je nedvomno starejši. Ob njem lopa s 3 stebri in loki. Glavni prostor po širini položen pravokotnik, ki se odpira na vse štiri glavne strani z manj kot polkrožnimi loki, na katerih visi plitva kupola. Napram fasadi je ozek s banjo prekrit pas, v katerega je bil pozneje bržkone koncem 19.stol. vdolan kor na 2 kamnitih stebrih. Podoben ozek pas širi prostor od lokov notri, le da je svod ^{obojeno} vsločen zožujoče se banjanje, ki prevaja k manjšemu loku, ki odpira prostor na strani k dvema kapelama, katerih vsaka je pokrita z obočeno banjo. V prehod odgovarjajočih stranicah in v stranicah kapel so dvojna okna, drugo nad drugim. Proti slavoloku zopet tak prehod kot k kapelam. Prezbitერიj ponavlja najprej še enkrat motiv glavnega prostora z visečo kupolo prekritega pravokotnika, nato zopet motiv obočene banje kot kupole in končno k manjšemu loku pre-

vajajoč v tlorisu zožujoč konkaven pas z banjo.

Orientirana proti jug-zapadu in torej sprememba položaja po novem zidanju. Prezbitერიj ima na jugu pravokoten prizidek za oratorij na sev. za zakristijo. Oboki novi. V zakristiji čedna manjša omara s črnimi vložki geometr. oblike in zvezde na ravnem trdem lesu. Belo kovanje.

Vrata v zakristijo so nova.

Vsa c. je slikana, kupola in svodi popolnoma, stene samo ob vel. in str. oltarjih do tal. Tudi vhodna stena je bila slikana, a je spodnji del po koru uničen. Na levi se vidijo noge stoječe figure. Od korom je ohranjen lesena klop poslikana z rokoko motivi. Vred cerkve lep, steklen lestene. Klopi nove. Stene pod slikami in venci bele. E posvetilni križi so naslikani. Nad oratorijem v prezbitერიju je v rokoko okviru naslikan napis, katerega začetek je kr nogram: Siste QVI Legis et reCorDare benefaC
for VM.

Aedes haec in hon rem SS: MM: Hermagorae et Fortunati itd. Upam, da ima Steska, ker je deloma že nečitljiv. Za ve .oltarjem letn. 1759. Na levi od kora pod volut in možem, ki ven gleda je l.1761. Vel.oltar ima leseno menzo v obliki barčnega sarkofaga, marmorirana, na nji nizek tabernakelj z volutami in plitvim baldanimom ob straneh po en vhod s pokrožnim vrhom in rokokoornamentiko. Na vrhu *Kahor* v obliki relikviarija rezljani nastavki z gorečimi srci. Na postavkih med menzo in portali stojita lesena kipa

sv. Jožefa in sv. Ane. Dobro disproporcionirana. Barva bela, ornamentika zlatena, ob baldahimu na vsaki strani in relikviarij s srebrno ornamentiko na plavem ozadju. Ob zaključni steni pod lesenim baldahimom v bogatem rokoko okviru slika pl.o. sv. Mohorja in Fortunata. Oba klečita na oblakih, za da pokrajina z mestom, na oblakih angelji in sedeča Marija z detetom. Podpis na levi spodaj v kotu J: Pototschnig pinx Labac. 1823. Dobro ohranjeno. Na steni med oknom in oratorijem je freska - stoječa sv. Barbara s kepikom. Prižnica - krase je r. rokoko motivi, stoji na oglatem stebru in se zdi, da je steber dodelan v novejši dobi.

Juž. oltar pod slavlom - lesena menza z rokoko kartušo, nastavek s podstavki na katerih so svetniki, istega dela kot vel. oltar, sv. Frančišek in sv. Anton Pad. V lepem rokoko okviru slika pl.o. sv. Marjeta stoječa na ogromnem zmaju.

Severni oltar pendant k južnemu, kipa dveh jezuitskih svetnikov. Slika pl.o. sv. Andrej, ozadje - gotove partije preslikane. Sv. Andrej in sv. Marjeta delo ene neznane roke, mogoče ju je ustvaril isti kot freske, iz bližine Jelovška. Slike na sv. du so delo istega mojstra, čeprav je gotova razlika med prezbitarijem in ladjo. Čisto Jelovškov je Kristus prikazuje jetnici v ječi, na slavlom. Na sev. stran. oltarju na podstavku na menzi je prav čeden kip Pieta les iz sr. 18. stol., prinešen iz Domžal. Kanon table rokoko.

Na juž. oltarju je v rokoko okviru iz 2 pol.18.stol. slika pl.o. Marija Pomagaj po "ranachu, Neznani rokodel. slikar 2 pol.18.stol. Kanontable imajo napis Labaci, Typis Adami Friderici Reichhardt.

Klopi so nove.

Juž. oltar v kapeli- isto delo kot veliki, belo in zlato. Menza lesena v rokoko kartužo. Na menzi rokoko grabljice. Tabernakelj z baldahimom in na podstavkih 2 angelja. Tobijevangelj z ribo pod ного in angelj varih z otrokom poleg sebe. "el eden baldahim. Stena za oltarjem zidana in zaprta s steklom ~~xxxx~~ kvir in baldahim rokoko. Okrog arhit. slikarija, zadaj na steni zastor, pred njim visi bogat rokoko okvir s sliko pl.o. sv. Izidor v pokrajini s cerkviijo, iste roke kot sv. Notburga. Pred sliko stoji sedaj kip Brezmadežne, delo Mengova. Sev. oltar pendant k južnemu. Kanon table kot na Reichardtovem, kipa dveh svetnikov duhovnov, eden s križem, drugi z lilijo v roki. Za steklom slika sv. Notburge s podpisom S. Notburga pav pre-rvm et animalivm patrona. Notburga stoji v pokrajini z gradovi. V desni križ, obleka takratna s ključi okrog ~~pxxx~~ nje revež, ki jim de i z levico. Ob sliki na vsaki strani po en relikviarij, iste oblike kakor nastavki na portalih vel. oltarja.

Pod korom visi slika pl.o. sv. Notburga, kpija one v oltarju iz 1. pol.19. stol. Skupina ^{ista} spredaj, v ozadju pogreb sv. Notburge in več manjših spre-memb. v poslopjih. Slike so stavili nekda na menzo ^{zunaj ob vhodu} ~~na menzo~~ ^{to so}

bile maše zunaj.

Stele, LXIV, 17.12.1926, str. 5-12.

~~XX~~

Zunanjščina cerkve: neznatne oblike obzidja. Prizidki obe kapeli, lopa na stebrih in zakristija in oratorij. Streha iz skalic. Stolp je starejši od cerkve. Nekdaj spodaj odprta polkrožna lopa. Spodaj zokel s pristrešenim vrhom iz 17. stol. z zidci iz kamna iste oblike, velike polkrožno završene line pri zvonovih. Strehe z v nec volutne line in čebulj. Pločevina. Glavni portal kamnit rustikalen iz mekega peščenca, sedaj pokrit z beležem. Modelacija frsek v kapeli je mnogo močnejša kot v cerkvi, zato ni sigurno da je ene roke. One v kapeli so zelo sorodne freskam v *Domandina Beneficentia*. Zunanjščina c. je okrašena z lizenami, ki so bele. Polnilne stene bledozelen kaste.

Stele, LXIV, 1926, str. 15-16.

Oltarji ostanejo kakor so. Figure bele z zlatimi robovi, ornamenti zlati na belem dnu. Arhitektura se lahko polihromira (marmorira) če se najde stara polihromacija spoda.

Juž. stran. oltar ima zelo vlažno menzo. Svet ob vhodu in juž. kapeli se odkoplje da se odpomore vlagi. Zidarski se popravi jo zidci, cerkev se v spodnjih partijah nanovo prebeli. Rglje se prestavijo nazaj, balustrada se zazida, lahko se napravi lesena slogu primerna ograja, ki je potrebna. Slike na stropu so v splošnem zelo dobro ohranjene. le v glavni kupoli so trpele nad vhodom v juž. kapelo od vlage. Po potresu več razpok, ki naj se zadelajo.

Majhne poškodbe - neke vrste plesen, bi se pri event. restavraciji odstranila, a zelo pazno - Sternen!

Stranski slike na oltarjih ob slaveloku sv. Andrej in sv. Marjeta sta razmeroma dobri, a sta deloma zakrpani in popravljeni. Sternen naj bi jih preizkal in določil način restavracije. Posebno sv. Andrej je trpel.

Isto velja o sliki sv. Mohorja in Fortunata v vel. oltarju. Pod njo na steni je letnica 1759 v rdečo barvo. Podpis na sliki je v desnem kotu spodaj: J. Pototsch nigg pinx. Tabac. 1823.

Slika možno umazana. Polihromacija v splošnem na oltarjih dobra, naj se samo osnaži. V prezbiteriju pod oknom na juž. steni napis: Siste qvi Legis et re-
 CorDare benefaCtorVM aedes haec in honorem SS. MM. Hermagorae et Fortunati ab

excell.^{mo} R^{mo} D.D.Carolo Michaelē ex Com. ab Attems primo archiepiscopo
Goritiæ IX.Augusti consecrata curante per il.et.plurimum rdo D.Michaelē Usta
chio de Rastern ~ecano et parcho in Monsburg opitulante excell.^{mo} DD Francisco
S.R.J.Com. a Lamberg deformata atque eleganti pencillo exornata.

*est križevga pta naj se napravijo samo križci.

V zakristiji poslikana maza 2 pol.17.stol. in lepa ormara za paramente z in-
tarzijami, poškodovana, se popravi.

Na steni ob sev. ~~stani~~ stran.oltarju visi ta lica s temle pismom: Nos Casparus
Ignatius Dei & Aplcae Sedis gratia Episc⁹ & S.R.I.Priops Brixinensis etc.tenore
presentium licentiam et facultatem concedimus et imp...timur quatenus Parvo
quodam Particulo de ossibus S.Nothingburgae a nobis rite recognito et in capsula
ex aurichalco ovata filo serico rubei coloris colligata sigilloque nostro e-
pato cero hispanico a tergo impresso munita reposito in quolibet Ecclia nrae
Brixine Dioccesis debito cum cultu collocato publico fidelium venerationi ex-
poni vel privatim decenter retineri possint et valeant, In quorum fidem & Date
in Residentia Nra Ep^{ti}.Brixinae die 18.Iannarii 1739.

Na desni strani: Poaemonitas patriculas ex ossibus S.Nothingburgae per nos recog-
nitas ac authenticas repertas approbamus ac in nostro Archli districtu cum
iisdem in...gentiis plca fidlium venerabi exponendi faciltē concedi...

*ečat Cabamus Labaci 22 Martii 1740

Guillelmus abbas et achdn^{mia} Sitticensis

ad mandatum cel^{mi}mi et Rev^{mi} D.D.Ep^{sci} et S.R.I.Prpio Brix.

Jo Georg Spillmann Consil Ep...

V le^{ve}em kotu:Supera scriptas particulas ex oscibus S^{ae} Nothburgae ad praesenti
authentici instrumenti tenorem recognoscimus, facultatem proinde facimus eas
publicae fidelium venerationi exponendi, omnibus et singulis easdem pie excu-
lantibus et tria Pater et Ave orantibus indulgentias 40 dierum in forma Ecclae
consneta imperatientes ex Palatio nro Ep^{sc} ex die 15.Martii 1740 Sigismundus
Felix epus Labacensis.

Na nasprotni strani tabla s tem napisom: Mathaeush Hebian aus Teppalah und
dessen Eheweib Könen und müssen nachst Gott keinem andern menlichen danken
als alhier der Wundertättigen Heiligen Nottburg umb die grosse Gnad, dass
ihr Halbjähriges Sohnlein Mihez mit Nahmen vor einem Jahr wenig Tag vor
Pfingsten(welches vom Mutterleib aus bisshin entsetzliche Schmerzen an Sand
und Stein gelitten)nur auff gethane verlobniss einer heiligen Mess bey die-
sen Altar entlich wunderwürdiger weiss gegenwertige 3 Steinlein gebohren und
des übergrossen Schmerzens befreyt worden welches verdienet, dass man solche
hier eingefasset und jedermann zu bewunderen ausgehenket so geschehen im
Jahr 1742.

~~K~~Podružna cerkev je pravi biser naših kmečkih podeželskih cerkva. Vse iz 2. pol. 18. stol. 5 oltarjev, deloma v zvezi s slikarijo in belimi kipi in belo in zlateno ornamentiko. Stavba sama je prav lična, bogata svetloba s prav nizkimi kupolami prekrita. Notri krasen benečanski lesteneč. Strop vse poslikan. Klo i in drug deli notranje oprave tudi iz 18. stol. poslikani.

V prezbit. na juž. strani napis: Siste qVI Legis et erCordare benefaCtorVM. Aedes haec in honorem St. MM. Hemagorae et Fortunati ab excell^{mo} R^{mo} DD. Carolo Michaelae ex Com. ab Attems primo archiepiscopo Goritiae IX Augusti Consecrata curante perit et plurimum Rdo D. Michaelae Eustachio de Eastern Decano et parochi in Mⁿspurg opitulante Excell^{mo} DD. Francisco S.R.I. Com. a Lamberg Reformata atque eleganti penicillo exornata. Pod slikovvel. oltarja na steni letnica 1759 Stanje vsega zadovoljivo.

Apelici imata v oltarjih sv. Notburgo in sv. Izidorja, tema so posvečene tudi slikarije v neposredni bližini.

Glavni strop je arhitektura nebo in kronanje ~~M~~arijino. V cvikenjnih 4 martiriji Str. oltar sv. Andreja in sv. Neže. Slikarija nad tem in 2 cvikeljna tema dvema posvečena. V prezbit. vse se nanaša na sv. Mohorja in Fortunata.

Stele, CVIII, 8.5.1914, str. 28-29.